

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

ПРОЄКТ

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 33. Адаптивне фізичне виховання

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Фізична культура)**

освітній ступінь **бакалавр**

галузь знань **01 Освіта /Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта**

предметна спеціальність **014.11 Середня освіта (Фізична культура)**

академічна група **41ФК**

РОЗРОБНИК: Олександр Митчик, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури

Луцьк–2026

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень/ Освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Очна (денна) форма навчання		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий		
	Спеціальність 014. Середня освіта			
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: 4-ий		
Загальна кількість годин – 120		Семестр: 7-ий		
		Лекції	Семінари / Практичні	Лабораторні
		20 год.	34 год	не передбачено
		Самостійна робота: 59 год		
		Консультації 7 год		
		Вид контролю: Екзамен		

1.1. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент «Адаптивне фізичне виховання» є структурним елементом системи академічної освіти та надає змогу майбутнім фахівцям цієї галузі, які мають сформований світогляд та володіють відповідними знаннями, уміннями й навичками, взаємодіяти та адекватно ставитися до людей з огляду на наявність у них порушень зору, слуху, опорно-рухового апарату або розумового розвитку. У результаті вивчення дисципліни «Адаптивне фізичне виховання» здобувачі вищої освіти опанують уміння застосовувати набуті знання з соціальних, гуманістичних, організаційних, правових та теоретико-методичних засад адаптивної фізичної культури і спорту при розв'язанні конкретних наукових, практичних й інших завдань, володіти навичками самостійної роботи зі школярами, які мають особливі потреби.

Освітній компонент сприяє реалізації Цілі 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» та Цілі 4 «Якісна освіта» Стратегії сталого розвитку, формуючи основу професійної готовності ініціативного, соціально відповідального та інноваційного вчителя фізичної культури, здатного ефективно працювати в умовах сучасної школи.

1.2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою адаптивного фізичного виховання є формування і розвиток рухової активності, фізичних і психічних здібностей, що забезпечують адаптацію особистості до свого стану здоров'я, зовнішнього середовища, суспільства та різних видів діяльності.

1.3. Пререквізити та постреквізити

Пререквізитами для освітнього компоненту “Адаптивне фізичне виховання” – це вивчення попередніх дисциплін Теорія та методика фізичного виховання; Баскетбол (теорія та методика), Волейбол (теорія та методика), Гімнастика (теорія та методика), Футбол (теорія та методика), Легка атлетика (теорія та методика), Плавання і рятування на воді (теорія та методика), Методика викладання фізичної культури в спеціальних медичних групах з гігієнічним супроводом; Психологія (загальна, вікова, педагогічна, спорту);

Постреквізити – Практикум-стажування за профілем майбутньої професії.

1.4. Характеристика освітнього компонента ЗК:

Інтегральна компетентність. ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку на основі абстрактного мислення, аналізу та синтезу та розуміння закономірностей професійної діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства (громадянська компетентність).

ЗК-2 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здійснювати пошук з різних джерел і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (соціальна компетентність).

ЗК-7. Здатність інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій.

ЗК-8. Здатність налагоджувати результативну міжособистісну взаємодію в освітньому та професійному середовищі, працювати в команді та підтримувати конструктивну комунікацію з учнями, батьками, колегами і представниками суміжних галузей.

ЗК-9. Здатність гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання, включаючи традиційні та новітні форми рухової активності (ігрові, оздоровчі, тренувальні, інноваційні, інтегровані), для забезпечення ефективності освітнього процесу з фізичної культури.

СК 5. Здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання з фізичної культури, забезпечуючи доступність, безпечність і поступовість розвитку рухових умінь та фізичних якостей.

СК 6. Здатність формувати стійку мотивацію учнів до занять фізичною культурою та організувати їхню пізнавальну діяльність у процесі опанування рухових умінь і засвоєння основ здорового способу життя.

СК 7. Здатність усвідомлювати власні почуття й емоційні стани та ефективно ними керувати у процесі ігрової та спортивної діяльності, зберігаючи педагогічну врівноваженість, справедливість і позитивний емоційний фон під час взаємодії з учнями.

СК 10. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів

СК 11. Здатність проектувати ефективні осередки навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі, у тому числі із застосуванням дистанційних технологій, цифрових платформ і інтерактивних засобів для організації рухової активності та підтримки фізичного розвитку школярів у форматах онлайн і змішаного навчання.

СК 13. Здатність застосовувати індивідуальну, групову, парну й колективну форми організації навчання з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей учнів, добираючи відповідні навантаження й рухові завдання та використовуючи інформаційно-комунікаційні й цифрові технології для підсилення ефективності освітнього процесу з фізичної культури.

СК 16. Здатність здійснювати профілактичні заходи, спрямовані на збереження життя і зміцнення здоров'я учнів у процесі фізичного виховання, забезпечуючи безпечні умови проведення занять, попередження травматизму та формування в здобувачів освіти культури безпеки рухової діяльності.

Результати навчання:

ПРН згідно з ОПП

ПРН 3. Враховувати закономірності розвитку, вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

ПРН 5. Навчати руховим діям, формувати й удосконалювати рухові уміння й навички учнів з різних видів фізкультурної діяльності, здійснювати їх корекцію й індивідуалізацію.

ПРН 7. Організувати та проводити фізкультурно-оздоровчі, спортивно-масові заходи й нові види активності відповідно до принципів Нової української школи, забезпечуючи інклюзивність, доступність для всіх категорій учнів, з урахуванням їхніх вікових, фізичних та психоемоційних особливостей, а також дотриманням безпекових і санітарно-гігієнічних вимог.

ПРН 8. Аналізувати рухову діяльність учнів, здійснювати комплексний контроль і оцінювання навчальних досягнень з урахуванням критеріїв, індикаторів та вікових норм.

ПРН 9. Використовувати знання анатомії, фізіології, біомеханіки, спортивної медицини та вікової психології для добору ефективних і безпечних засобів фізичного виховання.

ПРН 10. Забезпечувати профілактику травматизму, дотримання санітарно-гігієнічних норм та надання домедичної допомоги у ситуаціях, пов'язаних з руховою активністю.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

ПРН 17. Здійснювати рефлексію, самооцінювання, планування власної професійної траєкторії та забезпечувати безперервний особистісний і педагогічний розвиток.

2. Зміст освітнього компонента

Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема 1. Історія адаптивного фізичного виховання.

Тема 2. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні.

Тема 3. Принципи, функції та форми адаптивного фізичного виховання з дітьми шкільного віку.

Тема 4. Особливості адаптації фізичного виховання для учнів закладів загальної середньої освіти.

Змістовий модуль II. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Тема 5. Методи та форми організації адаптивного фізичного виховання

Тема 6. Основні закономірності розвитку фізичних якостей в адаптивному фізичному вихованні.

Тема 7. Принципи розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання

Тема 8. Адаптивне фізичне виховання при глухоті та сліпоті, ДЦП та відхиленнях розумового розвитку.

Тема 9. Контроль в адаптивному фізичному вихованні.

Тема 10. Адаптивний спорт.

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форми роботи/ контролю*
	денна форма здобуття вищої освіти				
	усього	у тому числі			
лекції		семінарські заняття	самостійна робота		
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ					
Тема 1. Історія адаптивного фізичного виховання.	10	2	2	6	УО
Тема 2. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні.	10	2	2	6	УО
Тема 3. Принципи, функції та форми адаптивного фізичного виховання з дітьми шкільного віку.	10	2	2	6	УО, ІЗ, ДС
Тема 4. Особливості адаптації фізичного виховання для учнів закладів загальної середньої освіти.	10	2	2	6	УО, ІЗ, ДС
Модульний контроль 1	2		2		МК/КР
Разом за змістовим модулем 1	42	8	10	24	
Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ					
Тема 5. Методи та форми організації адаптивного фізичного виховання	12	2	4	6	УО, ДС
Тема 6. Основні закономірності розвитку фізичних якостей в адаптивному фізичному вихованні.	12	2	4	6	УО, ІЗ, ДС
Тема 7. Принципи розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання	12	2	4	6	УО, ІЗ, ДС
Тема 8. Адаптивне фізичне виховання при глухоті та сліпоті, ДЦП та відхиленнях розумового розвитку.	14	2	6	6	УО, ДС
Тема 9. Контроль в адаптивному фізичному вихованні.	10	2	2	6	УО, ІЗ, ДС
Тема 10. Адаптивний спорт.	9	2	2	5	УО, ІЗ, ДС
Модульний контроль 2	2		2		МК/КР
Разом за змістовим модулем 2	71	12	24	35	
Консультації	7				К
Всього годин	120	20	34	59	7

* Форми роботи/контролю: УО – усне опитування, ПО – письмове опитування, ІЗ – індивідуальне завдання, ДС – дискусія, ІЗ – індивідуальне завдання, К – консультація, МК / КР – модульний контроль / контрольна робота.

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фізичного виховання				
1.	Тема 1.	Розвиток і становлення адаптивного фізичного виховання.	2	

.	Тема 2.	Аналіз стану адаптивного фізичного виховання в Україні.	2	
3.	Тема 3.	Організація адаптивного фізичного виховання з дітьми шкільного віку.	2	
4.	Тема 4.	Особливості адаптації фізичного виховання для учнів закладів загальної середньої освіти.	2	
Змістовий модуль 2. Методичні основи адаптивного фізичного виховання				
5.	Тема 5.	Особливості методики адаптивного фізичного виховання	2	
6.	Тема 6.	Розвиток фізичних якостей в адаптивному фізичному вихованні.	2	
7.	Тема 7.	Принципи адаптивного фізичного виховання	2	
8.	Тема 8.	Адаптивне фізичне виховання при різних нозологіях	2	
9.	Тема 9.	Методи контролю в адаптивному фізичному вихованні.	2	
10.	Тема 10.	Місце та значення адаптивного спорту у системі фізичного виховання.	2	
Разом			20	

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи адаптивного фізичного виховання				
1.	Тема 1	Історичні аспекти адаптивного фізичного виховання.	2	
2.	Тема 2	Адаптивне фізичне виховання в Україні. Стан та перспективи.	2	
3.	Тема 3.	Організація адаптивного фізичного виховання.	2	
4.	Тема 4	Адаптація фізичного виховання для учнів закладів загальної середньої освіти з особливими потребами.	2	
5.	Теми 1-4	Модульний контроль 1	2	
Змістовий модуль 2. Методичні основи адаптивного фізичного виховання				
6.	Тема 5.	Методи та форми організації адаптивного фізичного виховання	2	
7.	Тема 6	Специфіка розвитку фізичних якостей в адаптивному фізичному вихованні.	2	
8.	Тема 7	Принципи розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання	2	
9.	Тема 8	Адаптивне фізичне виховання у спеціальних медичних групах.	2	
10.	Тема 9	Педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.	2	
11.	Тема 10	Зміст занять з адаптивного фізичного виховання	2	
12.	Тема 11	Адаптивне фізичне виховання при глухоті	2	
13.	Тема 12	Адаптивне фізичне виховання при сліпоті	2	
14.	Тема 13	Адаптивне фізичне виховання при ДЦП та відхиленнях розумового розвитку.	2	
15.	Тема 14	Адаптивне фізичне виховання при порушеннях опорно-рухового апарату	2	
16.	Тема 15	Роль та функції адаптивного спорту.	2	
17.	Теми 5-15	Модульний контроль 2	2	
Разом			34	

- 6. Теми практичних занять (не передбачено навчальним планом)**
7. Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях. Формами контролю є тести, контрольні роботи, індивідуальні завдання, індивідуальні проекти (презентації з досліджуваної проблеми), усні опитування.

Самостійна робота здобувачів освіти включає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, семінарських);
- виконання завдань з освітнього компонента впродовж семестру;
- роботу над окремою темою освітнього компонента, які згідно з робочою програмою винесена на самостійне опрацювання здобувачами освіти;
- підготовку до всіх видів підсумкового контролю, у тому числі і до модульних робіт;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;

Назва теми	Усього год. самостійної роботи / Завдання	Література	Контрольні заходи
Тема 1. Характеристика функцій адаптивного фізичного виховання	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна: 1, 2, 3, 5 Допоміжна: 6, 7, 9, 12	Усне опитування, виступ
Тема 2. Індивідуалізація адаптивного фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до усного висвітлення теоретичних питань	Основна: 1, 3, 5 Допоміжна: 7, 10, 12, 19	Усне опитування, виступ
Тема 3. Залежність розвитку фізичних здібностей від рухових режимів. Етапність розвитку фізичних здібностей	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; скласти порівняльну таблицю залежності розвитку фізичних якостей від рухових режимів	Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Допоміжна: 10, 12, 19	Усне опитування, порівняльна таблиця
Тема 4. Особливості розвитку фізичних якостей в адаптивному фізичному вихованні	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; проаналізувати і визначити особливості розвитку фізичних якостей	Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Допоміжна: 10, 12, 19 Самостійний пошук джерел	Усне опитування, дискусія
Тема 5. Особливості методики навчання спортивної техніки при сліпоті	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підібрати різні засоби фізичного виховання при різних стадіях порушення зору	Основна: 1, 2, 3, 4 Допоміжна: 6, 10, 16 Самостійний пошук джерел	Усне опитування

Тема 6. Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; викласти в таблиці засоби фізичного виховання відповідно до видів ампутацій	Основна: 3, 4 Допоміжна: 8, 9, 10, 18 Самостійний пошук джерел	Усне опитування, таблиця різновидів ампутацій
Тема 7. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; розробити заходи, спрямовані на профілактику травматизму	Основна: 1, 2, 3, 4 Допоміжна: 6, 10, 16	Усне опитування, заходи, спрямовані на профілактику травматизму
Тема 8. Організація та побудова занять з адаптивного фізичного виховання для школярів	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; розробити план-конспект заняття	Основна: 1, 2, 3, 5 Допоміжна: 6, 7, 9, 12	Усне опитування, план-конспект заняття
Тема 9. Класифікація в адаптивному спорті за нозологіями	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу	Основна: 3, 4 Допоміжна: 9, 10, 11, 17 Самостійний пошук джерел	Усне опитування, таблиця класифікацій за нозологіями
Тема 10. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу	Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Допоміжна: 9, 14, 16 Самостійний пошук джерел	Усне опитування
<i>Разом:</i>	59		

Індивідуальне завдання

Складовою самостійної роботи здобувача освіти є індивідуальне завдання. Підготовка ІЗ здійснюється на основі опрацьованого матеріалу та зібраної інформації, її аналізу та формулювання висновків. ІЗ оформляється у відповідності з встановленими вимогами.

Завдання виконання індивідуального завдання полягає у розробці проекту на задану тему.

В індивідуальній роботі здобувачі освіти повинні показати:

- правильне розуміння поставленого завдання;
- вміння працювати з літературними джерелами;
- висловлювати свої думки стосовно обраної теми і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного дослідження;
- можливість використовувати теоретичні знання, отримані на семінарських заняттях, застосовувати сучасні методи дослідження роботи з інформацією.

Результати роботи можна представити у вигляді презентації.

Процес підготовки презентації ІЗ – послідовність певних етапів. Насамперед готується есе за обраною темою, яке є основою для подальшої підготовки презентації.

Вимоги до оформлення есе презентації:

- текст записується у таблицю (маршрутний лист), яка має такий вигляд:

Етапи презентації	Номер слайду
ВСТУП. Представлення теми та виконавця. Оголошення мети проекту (<i>чітко й переконливе донесення до аудиторії інформацію про проект, його результати або ідею, щоб зацікавити, пояснити та отримати бажану реакцію (підтримку і розуміння). Презентація має бути чіткою, візуально доступною, зрозумілою</i>)	1
План роботи, розділи, з яких складається презентація Тривалість презентації 3-5 хв	2
ОСНОВНА ЧАСТИНА Розкриття першого пункту плану (<i>ознайомлення з основною інформацією</i>)	3
6-8 слайдів	№
ПІДСУМОК (<i>короткий виклад узагальнення основної інформації, представлену на слайдах; стисло окреслити головні ідеї, результати чи ключові тези</i>)	№+1
ВИСНОВОК (<i>унікальний за стилем, без цитувань чи посилань на попередні розділи роботи</i>)	№+2

- обсяг доповіді відповідає виступу у звичайному темпі мовлення до 5 хвилин.

Основні компоненти презентації:

- слайди (основний елемент, що складається з окремих сторінок);
- текстова інформація (заголовки, підзаголовки, основний текст);
- графічні елементи (зображення, фото, малюнки, інфографіка, автофігури);
- таблиці та діаграми (для візуалізації даних);
- аудіо та відео (звукові ефекти та відеофрагменти);
- анімація та переходи (для створення динамічного ефекту під час показу слайдів).

Вимоги до оформлення слайдів презентації.

Структурно обов'язковими слайдами вважаються:

- I – Титульний слайд (тема та автор);
- II – Зміст (план роботи, розділи, з яких складається презентація);
- III – N – Сама презентація (слайди, що розкривають тему);
- N +1 Підсумок (по пунктах перераховано ключові моменти (або висновки по розділах дослідження);
- N+ 2 – Висновок (загальний висновок з досліджуваної теми, перспективи).

Критерії оцінювання презентації-виступу

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відповідність темі	2
Ясність і логіка, структурованість сформованих слайдів	2
Повнота викладу змісту заявленої теми	3
Стильова єдність презентаційного матеріалу	2-3
Використання оптимальних технологій в оформленні слайдів	3
ВСЬОГО БАЛІВ	12-13

Тематика, термін виконання і захисту ІЗ доводиться до відома здобувачів освіти не пізніше 3-го тижня від початку семестру.

Тематика ІЗ

Тема 1. Історія адаптивного фізичного виховання.

Тема 2. Функції адаптивного фізичного виховання.

Тема 3. Засоби адаптивного фізичного виховання.

Тема 4. Педагогічний контроль на заняттях з адаптивної фізичної культури.

- Тема 5. Особливості видів спорту при сліпоті.
- Тема 6. Особливості фізичного виховання при глухоті.
- Тема 7. Фізичне виховання осіб з розумовою відсталістю.
- Тема 8. Міжпредметна команда фахівців для роботи з дітьми, які мають відхилення в розвитку.
- Тема 9. Основні групи осіб, які займаються адаптивним спортом (класифікація спортсменів).
- Тема 10. Принципи класифікації осіб в адаптивному спорті.
- Тема 11. Заняття по адаптивному фізичному вихованню дошкільнят та школярів.
- Тема 12. Спрямованість змісту занять (уроків) адаптивного фізичного виховання.
- Тема 13. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 14. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 15. Завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.
- Тема 16. Адаптивне фізичне виховання при ДЦП середнього і легкого ступеня.
- Тема 17. Адаптивне фізичне виховання при важких формах ДЦП.
- Тема 18. Обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку.
- Тема 19. Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації.
- Тема 20. Завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при ураженнях спинного мозку
- Тема 21. Особливості розвитку витривалості в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 22. Особливості розвитку гнучкості в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 23. Особливості розвитку швидкості в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 24. Особливості розвитку сили в адаптивному фізичному вихованні.
- Тема 25. Особливості розвитку координаційних здібностей в адаптивному фізичному вихованні.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи викладання освітнього компонента «Адаптивне фізичне виховання» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні освітнього компонента, є словесні, наочні й практичні. Серед методів подачі навчального матеріалу з «Адаптивне фізичне виховання» застосовуються:

Методи організації навчально-пізнавальної діяльності спрямовані на передачу і засвоєння здобувачами вищої освіти знань, формування умінь і навичок.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчально-пізнавальної діяльності:

1. За джерелом знань та рівнем пізнавальної діяльності:

1.1. Словесні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, інструктаж.

1.2. Наочні методи: ілюстрування (плакати, схеми), демонстрування (досліди, прилади), спостереження (самостійні спостереження за явищами).

1.3. Практичні методи: виконання вправ, розв'язування задач, практичні роботи з обладнанням.

2. За логічним мисленням:

2.1. Індуктивні методи: починаються з фактів, прикладів та спостережень, поступово ведучи до узагальнень і формулювання понять.

2.2. Дедуктивні методи: спершу надаються загальні положення, закони або правила, а потім вони застосовуються для пояснення конкретних явищ.

3. За типом пізнавальної діяльності:

3.1. Репродуктивні методи: передача готових знань, повторення вивченого матеріалу.

3.2. Пояснювально-ілюстративні методи: послідовне пояснення матеріалу з використанням ілюстрації та сприймання інформації студентом.

3.3. Частково-пошукові (евристичні) методи: студенти самостійно вирішують окремі елементи навчальної задачі.

3.4. Проблемні методи: студенти вчаться формулювати проблему та шукати шляхи її розв'язання, що розвиває аналітичні здібності.

3.5. Дослідницькі методи: студенти проводять власні дослідження, перевіряють гіпотези та здобувають нові знання.

4. За джерелом активності та мотивації:

4.1 Методи стимулювання: використання навчальних ігор, емоційний вплив викладача, заохочення.

4.2. Методи контролю (перевірка і оцінка знань та умінь) : опитування, тестування, самостійні роботи, іспити, творчі роботи, конкурси.

Застосування професійно-ігрових технологій викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F). Згідно з п. 2.1. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу оцінювання академічних досягнень здобувачів освіти здійснюється під час міжсесійного (поточного та модульного) та підсумкового (семестрового) контролю знань.

Поточний контроль здійснюється з метою оцінювання якості роботи здобувача освіти впродовж семестру під час проведення семінарських занять, а також для перевірки якості самостійної роботи здобувачів освіти. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування тощо.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. Модульний контроль здійснюється на останньому в поточному змістовому модулі семінарському занятті.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (усно). Екзамен передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою з таким розподілом балів: 70 балів – поточний контроль, 30 балів – проміжний (модульний) контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на

підсумковий (семестровий) контроль (30 балів). Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента за результатами поточного та модульного контролю становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента.

Остаточною оцінкою з освітнього компонента за семестр, яка вноситься до екзаменаційної відомості, є підсумкова оцінка, що складається з балів міжсесійного та підсумкового контролю.

Схема нарахування балів з освітнього компонента

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання	
Поточний контроль	Робота на семінарських заняттях: - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення освітнього компонента; - усне опитування - участь у навчальній дискусії; - обговоренні ситуаційного завдання	Максимальна кількість балів з кожного семінару 3 бали	
	<i>За роботу на семінарських заняттях здобувач максимально може отримати 45 балів</i>		
	Самостійна робота / Індивідуальне завдання:	Максимальна кількість балів за СР 1 модуль – 12 2 модуль – 13	
	<i>За результатами виконання завдань СР здобувач максимально може отримати 25 балів</i>		
Модульний контроль	Модульний контроль 1	15 балів	30 балів
	Модульний контроль 2	15 балів	
Додаткові бали	Участь у предметних олімпіадах. Участь у конкурсах студентських робіт. Участь у наукових студентських конференціях.	Максимальна кількість балів – 7	
	<i>(Згідно з п.4.9. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у КЗВО «ЛПК» ВОР)</i>		
<p>Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента за результатами поточного та модульного контролю становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента.</p> <p>Якщо здобувач освіти вирішив підвищити свою успішність на екзамені/диференційованому заліку, то бали, набрані здобувачем освіти за результатами проміжного (модульного) контролю, анулюються.</p> <p>В шкалі оцінювання здійснено розподіл 100 балів: 70 – поточний контроль, 30 – проміжний (модульний) контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на підсумковий</p>			

(диференційований залік) контроль (30 балів).		
Підсумковий контроль <i>(екзамен)</i>	Екзамен включає 3 питання: 1 теоретичне питання, 1 з організації адаптивного фізичного виховання та 1 з методики адаптивного фізичного виховання	30 балів

За роботу на семінарських заняттях бали розподіляються таким чином:

Бал	Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарському занятті		
	<i>Характер пізнавальної діяльності</i>	<i>Структура відповіді</i>	<i>Характер відповіді</i>
Мінімальна кількість – 1 бал	Репродуктивне відтворення навчального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів	Зачитує виклад матеріалу за лекцією	Відповідь ситуативно усвідомлена
Нижче середньої – 2 бали	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій	Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.	Відповідь усвідомлена, з наведенням власних прикладів
Вище середньої – 2,5 бали	Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій
Максимальна кількість – 3 бали	Представлення власної моделі, схеми, віртуального проекту тощо	Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО/СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Питання для модульного/семестрового контролю визначені за трьома рівнями:

№ з/п	I рівень	II рівень	III рівень
	Історія адаптивного фізичного виховання.	Засоби адаптивного фізичного виховання.	Розвиток силових здібностей.
	Опіка над людьми із фізичними вадами на території України у давнину.	Форми адаптивного фізичного виховання.	Методичні вказівки адаптивного фізичного виховання при ураженні

			спинного мозку.
Гедоністична функція адаптивного фізичного виховання.	Методи адаптивного фізичного виховання.		Обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку.
Мета і завдання адаптивного фізичного виховання.	Урок – основна форма організації занять.		Завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при ураженнях спинного мозку.
Рекреативно-оздоровча функція адаптивного фізичного виховання.	Фізіологічна послідовність вправ в основній частині уроку АФВ.		Мета, завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату.
Творча функція адаптивного фізичного виховання.	Ранкова гігієнічна гімнастика як форма АФВ.		Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації.
Професійно-підготовча функція адаптивного фізичного виховання.	Методи наочності у роботі зі сліпими.		Особливості методики АФВ при сліпоті
Лікувально-виховна функція адаптивного фізичного виховання.	Основне завдання навчання і виховання осіб з відхиленнями у розумовому розвитку.		Що треба враховувати, формуючи групи для занять АФВ осіб з порушеннями зору.
Ціннісно-орієнтована функція адаптивного фізичного виховання.	Методи наочності у глухих і слабочуючих людей.		Тифлотехніка фізичної культури.
Виховна функція адаптивного фізичного виховання.	Фізкультпауза як форма адаптивного фізичного виховання.		Тестування при глухоті.
Профілактична функція адаптивного фізичного виховання.	Динамічна перерва як форма адаптивного фізичного виховання		Специфічні завдання фізичного виховання глухих осіб.
Розвиваюча функція адаптивного фізичного виховання.	Методи виховання особистості.		Особливості методики адаптивного фізичного виховання глухих
Освітня функція адаптивного фізичного виховання.	Методи наочності під час занять фізичними вправами інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату.		Основні поняття, мета завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при сліпоті.
Педагогічні функції адаптивного фізичного виховання.	Методи навчання руховим діям.		На які групи поділяють у спеціальних школах дітей із порушенням зору.
Корекційно-компенсаторна функція адаптивного	Методи розвитку фізичних якостей і здібностей.		Розвиток витривалості в АФВ.

фізичного виховання.		
Соціальні функції адаптивного фізичного виховання.	Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання при ДЦП.	Розвиток гнучкості в АФВ.
Основні принципи адаптивного фізичного виховання.	Основні корекційні завдання АФВ при ДЦП.	Основні методи розвитку гнучкості.
Принцип систематичності	Класифікаційні ознаки рухливих ігор в АФВ.	Прояви Порушення рухової активності при глухоті.
Принцип послідовності.	Індивідуальні заняття з АФВ.	Основні поняття, мета і завдання АФВ при глухоті.
Принцип індивідуалізації.	Методи організації взаємодії педагога і учня в АФВ.	Особливості методики фізичного виховання при ДЦП.
Принцип доступності	Індивідуально-групові заняття з АФВ.	Адаптивне фізичне виховання при важких формах ДЦП
Принцип свідомості й активності	Заняття з АФВ у малих групах.	Адаптивне фізичне виховання при ДЦП середнього і легкого ступеня
Адаптивний спорт.	Урочна форма як основна форма занять в усіх видах адаптивного фізичного виховання.	Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання
Дефектологія як система наук (Олігофренопедагогіка; Сурдопедагогіка; Логопедія; Тифлопедагогіка; Тифлосурдопедагогіка).	Поділ уроків залежно від цілей, завдань, та програмного змісту.	Система організації і проведення класифікацій осіб, що займаються адаптивним спортом.
Адаптивна фізична культура як соціальний феномен.	Позаурочні форми АФВ.	Система організації і проведення медичної класифікації.
Поняття адаптивної фізичної рекреації.	Адаптивна фізична рекреація.	Система організації і проведення спортивно-функціональної класифікації в адаптивному спорті.
Адаптивне фізичне виховання (АФВ) як наука.	Рух як провідний чинник розвитку фізичних здібностей.	Основні групи осіб, що займаються адаптивним спортом (класифікація спортсменів).
Інвалідність та причини	Залежність розвитку	Характеристика змісту

інвалідизації.	фізичних здібностей від рухових режимів.	занять (уроків) з адаптивного фізичного виховання.
Соціальний захист та реабілітація інвалідів.	Роль і місце фахівця з адаптивної фізичної культури у команді.	Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні
Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні	Принцип зв'язаного розвитку координаційних і кондиційних фізичних здібностей	Принципи класифікації в адаптивному спорті. Види класифікацій.
Як поділяється за віковим принципом система корекційної педагогіки?	Принцип вікової адекватності педагогічних впливів	Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.
Спеціальні корекційно-навчальні установи для людей із вадами слуху, зору, мовлення, із відхиленнями у розумовому розвитку.	Принцип варіативності педагогічних впливів	Етапність розвитку фізичних здібностей.
Спортивна і змагальна функція адаптивного фізичного виховання	Принцип діагностики рівня розвитку фізичних здібностей.	Міжпредметна команда фахівців для роботи з дітьми, що мають відхилення в розвитку.

Перший рівень – репродуктивний, що вимагає від здобувача освіти знань основних понять категоріального апарату та вміння їх застосовувати для виконання елементарних завдань (засвоєння знань, який передбачає запам'ятовування та відтворення інформації, отриманої від викладача чи з підручника, без суттєвих змін);

Другий рівень – репродуктивно-творчий, що потребує самостійного пошуку, аналізу літератури з метою її застосування при виконанні певного завдання; здатність не просто відтворювати знання та навички за шаблоном (репродуктивний рівень), а й застосовувати їх для вирішення типових, але нових або незнайомих завдань, аналізувати окремі факти та поняття, а також частково модифікувати чи адаптувати вже засвоєні знання (демонстрація елементів самостійності у мисленні та дії).

Третій рівень – творчо-пошуковий, що передбачає самостійне розв'язання індивідуальних завдань (переважно творчого характеру). – акцент робиться на генерації нових ідей, створенні унікальних продуктів чи рішень та самостійному дослідженні проблем, а не на запам'ятовуванні чи відтворенні вже відомого матеріалу, що характеризується високим рівнем самостійності, експериментаторства, оригінальності мислення та здатністю до інновацій

Варіант змістового модульного контролю містить три запитання, по одному запитанню з кожного рівня.

Перший рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю – **3 балів**).

Другий рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю – **5 балів**).

Третій рівень (максимальна кількість балів за виконання завдання цього рівня – **7 балів**).

Критерії оцінювання модульного/семестрового контролю

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
<i>Теоретичне питання</i> Перший рівень	3	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі. Відповідь на питання сформульовано в термінах освітнього компонента, викладено науковою мовою.
	2	Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	0-1	Здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом або не володіє навчальним матеріалом
<i>Питання з організації</i> Другий рівень	5	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі; аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання; демонструє авторську позицію здобувача освіти
	3-4	Самостійно викладає основний зміст навчального матеріалу, але без глибокого всебічного аналізу
	2	Здобувач освіти не в змозі ґрунтовно викласти зміст питання, допускаючи при цьому суттєві помилки
	0-1	Здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст питання, не володіє ключовими поняттями, не володіє навчальним матеріалом
<i>Питання з методики</i> Третій рівень	7	Здобувач освіти дав повну, інноваційно орієнтовану, креативну, вичерпну відповідь, яка складається з: правильного вибору алгоритму вирішення завдання; структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; ґрунтовних висновків; авторське бачення проблеми та її практичне вирішення
	5-6	Здобувач освіти розуміє суть завдання, наявна особистісна позиція студента. Відповіді властиві інноваційність і креативність у вирішенні практичного завдання. Містить деякі помилки у виборі алгоритму вирішення завдання
	3-4	Здобувач освіти розуміє сутність проблеми, знає алгоритм її розв'язання. Містить суттєві помилки у виборі та реалізації алгоритму вирішення завдання; відсутня авторська позиція; містить грубі помилки й не має пояснень і висновків
	0-2	Здобувач освіти не розуміє або не повністю розуміє завдання; не в змозі його виконати; виконав завдання частково або й повністю неправильно (виконав менш ніж 20% завдання)

II семестр

ЗМ 1 (балів)					ЗМ 2 (балів)												СП/І 3 (Т _{3- Т₆)}	МК 2	(ІК+СР+ МК) / Підсумко вий контроль
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	СП/І 3 (Т ₁ ,Т 2)	МК 1	Т ₅	Т ₆	Т ₇	Т ₈	Т ₉	Т ₁₀	Т ₁₁	Т ₁₂	Т ₁₃	Т ₁₄	Т ₁₅			
С	С	С	С		С ₅	С ₆	С ₇	С ₈	С ₉	С ₁₀	С ₁₁	С ₁₂	С ₁₃	С ₁₄	С ₁₅	С ₁₆			

1	2	3	4															7		
3	3	3	3	12	15	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	13	15	100

Умовні позначення: С – семінарське заняття, СР – самостійна робота, ІЗ – індивідуальне завдання, МК – модульний контроль, Е – екзамен, ПК – поточний контроль.

В шкалі оцінювання здійснено розподіл 100 балів: 70 – поточний контроль, 30 – проміжний (модульний) контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на підсумковий (екзамен) контроль (30 балів).

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

11.1. Політика щодо відвідування

Навчання освітнього компонента «Адаптивне фізичне виховання» є обов'язковим.

У разі з якихось причин студент навчається віддалено тоді здобувач освіти використовує елементи дистанційного навчання:

- платформи та інструменти (LMS, Google Classroom, відеоконференції, форуми);
- навчальний контент (відео лекцій і семінарських занять, тексти, тести);
- взаємодія (зворотний зв'язок, консультації, спільні проекти);
- організаційні аспекти: наявність самодисципліни; гнучкий розклад; базові комп'ютерні навички (знання про електронну пошту, веб-браузер, завантаження та відкриття файлів, створення скріншотів).

Здобувач освіти повинен відвідувати всі види занять, передбачені навчальним планом, згідно з розкладом. Графік консультацій із освітнього компоненту оприлюднений на інформаційному стенді кафедри теорії та методики фізичної культури. У разі відсутності здобувача на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

11.2. Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач освіти повинен самостійно виконати всі завдання семінарських занять, а, у випадку запозичень інформації, зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення підсумкового контролю заборонено.

Використання інструментів штучного інтелекту в освітній діяльності здійснюється у межах вимог академічної доброчесності та відповідно до Політик

впровадження та використання ІІІ в Коледжі. Здобувач освіти зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозоро та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності. *(за потреби – деталізувати політики використання інструментів ІІІ)*

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

11.3. Політика щодо дотримання термінів виконання завдань

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання семінарських занять у терміни, які встановлює викладач. Індивідуальну роботу здобувач освіти виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів. У випадку відсутності здобувача освіти на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (екзамену) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати усі теми. Ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з освітнього компонента за графіком, визначеним викладачем.

11.4. Політика щодо визнання результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулю, темі (темам), що передбачені робочою програмою освітнього компонента, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Адаптивне фізичне виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю середня освіта (фізична культура): навч. посіб./ укладачі В.А. Товт, В.Я. Сусла. – Ужгород: «ТОВ "РіК-У"», 2020. - 165 с.
2. Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник / Міністерство освіти і науки України, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського ; упоряд. Н. О. Борецька. - Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. - 216 с.- Режим доступу: http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/259/4/Борецька_Адапти_вн_е%20фізичне%20виховання2.pdf
3. Адаптивне фізичне виховання: навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Факультет фізичного

виховання ; уклад.: Т. М. Осадченко, А. А. Семенов, В. Т. Ткаченко. - Умань : ВПЦ "Візаві", 2014. - 210 с.- Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5967/1/AFV_AFV.pdf

4. Адаптивний спорт : навчально-наочний посібник / С. Ф. Матвеев [и др.]. - Київ : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2014. - 116 с.- Режим доступу: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1272>

5. Трояновська, Марія Миколаївна. Адаптивна фізична культура: навчально-методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання / М. М. Трояновська ; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. - Чернігів, 2018. - 104 с.: Режим доступу: http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/378/1/Трояновська_Адаптивна%20фізична%20культура.pdf

Допоміжна:

6. Сабіров, О., & Абрамов, С. (2025). Адаптивна фізична культура. Її види та особливості. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*, (5(192)), 192-195. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05\(192\).43](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05(192).43)

7. Петрухнов, О., & Громко, Є. (2025). Адаптивне фізичне виховання: сутність, принципи, завдання та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення*, 177–185. вилучено із <https://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/article/view/325864>

8. Бейдик, Олександр Олександрович. Адаптивний туризм: передумови та перспективи розвитку, лідери духу і волі : навчальний посібник / О. О. Бейдик, О. І. Топалова. - Херсон : Олді-Плюс, 2020. - 400 с

9. Ковтун, Алла. Сучасний стан адаптивного фізичного виховання студентів з інвалідністю в Україні / А. Ковтун, Ю. Михайленко // Спортивний вісник Придніпров'я : науково-практичний журнал / Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту. - Дніпро, 2019. - № 2. - С. 87-95. - Режим доступу: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/2019-02/2019-02-10.pdf>

10. Когут, Ірина. Методологічне та методичне забезпечення організації інклюзивного навчально-тренувального процесу спортсменів з інвалідністю в карате / І. Когут, В. Маринич, К. Чебанова // Теорія та методика фізичного виховання : Науково-методичний журнал. - 2021. - Том 21, N 2. - С. 121-128. - DOI 10.17309/tmfv.2021.2.04. - Бібліогр. в кінці ст.- Режим доступу: <https://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/1444/1406>

11. Когут, Ірина. Сучасні підходи до класифікації спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату в карате / І. Когут, В. Маринич, К. Чебанова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту : Науково-теоретичний журнал для спеціалістів у галузі фізичного виховання і спорту. - 2019. - N 1. - С. 9-15.

12. Концептуальні положення реалізації соціально-гуманістичних засад адаптивної фізичної культури в українському освітньому просторі / І. Когут, С. Матвеев, В. Маринич // Теорія і методика фізичного виховання і спорту : Науково-теоретичний журнал

для спеціалістів у галузі фізичного виховання і спорту. - 2020. - N 2. - С. 130-141. - D

13. Митчик О., Дишко О., Іщук О., & Романюк В. (2025). Адаптивне плавання як засіб реабілітації осіб з обмеженими можливостями. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*, (10(197)), 136-139. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10\(197\).25](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10(197).25)

14. Митчик О.П., Денисенко Н.Г., Іванова Н.В., Іщук О.А. Формування інклюзивної компетентності у майбутніх учителів фізичної культури «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2025. No 7(37) 2025. С. 1485–1497. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7\(37\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7(37))

15. Стан розвитку паралімпійського руху в Україні на сучасному етапі / С. В. Овчаренко, Я. В. Малойван, В. В. Грюкова, О. А. Алфьоров // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [збірник наукових праць] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. - Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), Вип. 11 (105). - С. 100-103.- Режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/25154>

16. Форостян О.І. Фізичне виховання дітей з вадами зору в системі соціалізації, адаптації та інтеграції. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 6 (62) 2015. С.65-68.* Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10999/Forostyan.pdf?sequence=1&isAllo wed=y>

17. Передерій А. Організаційна структура дефлімпійського спорту / Аліна Передерій // *Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2010. – № 1. – С. 41 – 47:* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/6870/1/A.%20Передерій.pdf>

18. Розторгуй М.С., Передерій А.В., Бріскін Ю.А Принципи класифікації в паралімпійському спорті: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-02/08rmscps.pdf>

19. Трояновська М. М., Лазаренко М. Г., Жлобо В. О. Профілактика травматизму в адаптивній фізичній культурі для учнів з особливими освітніми потребами // *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка . – 2019. – №3(159). – Серія: Педагогічні науки. – С.296 – 300:* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/365/1/Troyanovska%20%20Lazarenko%20%20Zhlobo.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України. (2011). Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою від 23 листопада 2011 р. № 1341 (зі змінами). <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

2. Кабінет Міністрів України. (2020). Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови від 23 листопада 2011 р. № 1341 (у редакції постанови від 25 червня 2020 р. № 519). <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Міністерство освіти і науки України. (2016). Концепція Нової української школи. Київ: МОН України. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Міністерство освіти і науки України. (2024). Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ № 1225 від 29 серпня 2024 р.). <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2020). Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми. Київ: Український освітянський видавничий центр «Оріон».
6. Президент України. (2019). Указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30 вересня 2019 р.). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>
7. Український освітянський видавничий центр «Оріон». (2020). Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми. Київ. Видавничий центр КНЛУ. (2025). Тезаурус термінів зі сфери забезпечення якості вищої освіти: українсько-англійські / англійсько-українські паралелі (А. П. Бутенко, Р. В. Васько, О. В. Єременко, А. В. Корольова, Н. В. Стукало, ред.). Київ. Верховна Рада України. (2014). Закон України «Про вищу освіту» (зі змінами від 24 квітня 2024 р.). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20>
8. Європейський простір вищої освіти. (2015). Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС». https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standardsandguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

Викладач:

Олександр Митчик

_____ (підпис)